

ЕВОЛЮЦІЯ СФЕРИ ПОСЛУГ

Клеймьонова В.В., гр. Е-21

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Ушакова Н.Г.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Місце і роль сфери послуг в нашому суспільстві, її вплив на всі сторони його розвитку визначають зростаючий інтерес до дослідження процесів, що в ній відбуваються.

Сфера послуг як особливий вид економічної діяльності з'явилася на ранніх етапах розвитку людства. Першою з'являється спеціалізація адміністративної діяльності, виробництво соціальних послуг служителями культу, виробництво послуг з захисту прав власності. У міру розвитку суспільства виділялися все нові сфери послуг. Вже в античному суспільстві існував щонайширший спектр сервісних видів діяльності, який майже повністю збігається з сучасним – транспорт, торгівля, наука, освіта, охорона здоров'я, фінанси, мистецтво тощо. Лише у XIX-XXст. до них приєдналися нові види послуг – зв'язок, аудит та ін.

В період становлення “індустріального суспільства”, коли створювалися галузі важкої промисловості і закладалася база масового виробництва серійної продукції, “багатство націй” виступало у вигляді “величезного скупчення товарів” при вкрай незначному розвитку “сектору послуг” (формування транспортних і комунальних послуг).

Середина XX ст. була позначена кардинальними якісними зрушеннями технологічного і соціально-економічного розвитку людства. Досягнення НТР (механізація, автоматизація, електрифікація і хімізація виробничих процесів) зробили можливим поточно-конвеєрне виробництво різноманітної товарної продукції і все зростаючих різноманітних послуг. Масове вивільнення робочої сили у традиційних галузях (первинного і вторинного секторів) супроводжувалося швидким нарощуванням зайнятості у “третинному секторі” – сфері послуг. Відбувалося масове зростання послуг у торгівлі, фінансах, страхуванні та операціях із нерухомістю.

“Постіндустріальне суспільство” кінця XX ст. характеризується зростанням попиту на послуги як з боку матеріального (товарного) виробництва, так і з боку населення (споживчий попит). Серед найбільш загальних причин-пояснень стрімко нарощуваної сфери послуг називають самий характер нашої епохи, загальновідомі і незворотні процеси глобалізації і цілу низку соціально-економічних і технологічних трансформацій.